

מתיקות הפרשה

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

פרשת קרח תשפ"ו

שתיקה - ההצלחה הגדולה

פרשתנו פרשת קרח מלמדת על חמרת המדות הרעות עד היכן יכול להגיע מי שהוא כפוי טובה, וכן מי שמחפש לשלט ואינו מקבל בהכנעה מגדולי הדור, ונבאר את הדברים בסיעתא דשמיא: במדרש תנחומא מובא שעקר מחלקתו של קרח היתה על כך שמנו את אליצפן בן עזיאל לנשיא ולא אתו, והינו, שקרח לא היה מרצה במה שיש לו ולא היתה לו עין טובה לראות טוב, ולכן תמיד הוא ראה מה קפחו אותו ומה חסר לו, כמאמר חז"ל "קרח, עינו הטעתו".

וכן דתן ואבירם, תמיד היו להם תלונות בינם לבין עצמם וכן כלפי משה, כמובא בריש חמש שמות שגם בתוך גלות מצרים התאוננו על משה כי הם חשבו שהם צריכים להנהיג את העם, כמו שאנו רואים בפרשתנו. ואלו קרח ועדתו היו משכילים שלמרות החכמה והכשרון המברך שיש להם, התקון שלהם עכשו לקבל ממשה רבנו בהכנעה, וכן להתמקד בטוב המרבה שכן יש להם, הם לא היו חוטאים ונופלים לשאול תחתית.

במדרש מובא שקרח חלק על משה רבנו בענין הציצית, ולפי מה שבארנו אפשר לומר שעטיפת הטלית - הכתובה בסוף הפרשה הקודמת - שומרת עלינו מטעותו של קרח, שבאשר מתעטפים בציצת אנו מכסים את הראש, וזה מסמל על שמירת העינים והמחשבה שאנו גוזרים את עצמנו עם הטלית שלא להסתכל ולא להתעניין במה שמחוץ לתחומנו. ובכל בקר לפני שאנו מתחילים את היום אנו מתעטפים בטלית, ללמדנו שזה יסוד ההצלחה לכל היום: אתה רוצה שיהיה לך יום טוב - תתמקד בעצמך - אל תתעניין מה שיש אצל אחרים ואל תחפש לשלט ולהביע דעה בכל תחום.

עקר המחלוקות והבעיות נובעות מכך שאדם חושב שהוא צודק והוא מביע את דעתו ומתעקש על דבריו, וכבר אמרו חז"ל: "מה אמונתו של האדם בעולם הזה, ישים עצמו כאלם" (חלין פט). נכון שכלנו חכמים ונבונים, אך כבר אמרו חז"ל (אבות פ"ג): "סיג לחכמה שתיקה", וכן אמרו (מגלה יח): "מלה בסלע משתיקה בתרין".

וזה יסוד התגין, כמו שאמרו בגמרא (מנחות כט:): שכאשר משה רבנו עלה למרום הוא ראה שהקב"ה קושר כתרים לאותיות, וה' אמר לו שכתרים אלו מינדים עבור רבי עקיבא שעתידי לדרש על כל אות ואות תלי תלים של הלכות. התגין מסמלים לדברים שלא נאמרו - לשתיקה והם הכתר של האותיות, כי השתיקה הנה דבר גדול מאד, עד כדי כך שכאשר שמע זאת משה הוא בקש מה' ברב ענותנותו, שהתורה תמסר על ידי רבי עקיבא ולא על ידו.

וזה מה שהתורה מדגישה אצל השבעים זקנים, שלמרות שהיו גדולים וצדיקים וה' בחר בהם להיות נביאים, בכל זאת, כאשר הסתיימה שליחותם הם לא התנבאו עוד (לפי דעה אחת), היות שהחכמה הגדולה הנה לעשות את רצון ה' ולא לחפש את הכבוד שלנו, ואם רצון ה' שבעת אני אעמוד בצד - אז זה מה שאעשה.

יש כאן יסוד עצום לחיים: אדם בטוח שאם הוא ידבר, שאם הוא ינהל, הכל יהיה מצלח והוא מחפש להשליט את דעתו בכל מקום, וכאשר לא עושים כמוהו הוא מתאכזב ומתמלא בטענות, אולם האמת שדוקא השתיקה וההצטנעות היא ההצלחה הגדולה.

וענין זה שיה' גם בחנוך, ודאי שאדם צריך לחנך ולהשקיע, אבל אסור שזה יבוא בהרגשה של כעס ולחץ. שלמה מלכנו מלמדנו: "חנך לנער על פי דרכו" - כל ילד הוא עולם אחר עם כוחות נפש אחרים, עם נטיה לדברים מסוימים - ואנו כהורים צריכים לדרש מהילד לפי מה שהוא מסוגל; כאשר אדם עבד עם סבלנות, גם אם הוא לא יראה תוצאות על המקום, אחרי מספר שנים הוא יראה פרות ופרי פרות.

בהפטרה של שביע שעבר קראנו על כלב ופנחס שהלכו לרגל את ארץ ישראל וה' זמן להם לבוא לבית רחב הזונה; גם כלב וגם פנחס היו אנשים קנאים לדבר ה', כמו שהתורה מאריכה ששניהם ידעו ללחם ועשו זאת כשהיה צורך בכך, ברם, כאשר הם הלכו לרגל את הארץ נאמר שהם הלכו חרש - בשקט - הם לא חפשו להביע דעה, הם הלכו לשמע, וכאשר הם הגיעו לרחב הם שמעו את כל דבריה הנפלאים, שה' נתן להם את הארץ, את היראת שמים שהיה לה ואת הזכרון של יציאת מצרים וקריעת ים סוף שהיה צרוב בזכרונה במשך ארבעים שנה, והם זכו לשמע בזכות שהם היו 'חרש'.

מאידך המרגלים ששלח משה למרות שלכאורה צדקו בדבריהם, שבאמת קשה להלחם מול שלושים ואחד מלכים ולכבוש את הארץ אולם טעותם היתה בכך שהם הביעו דעה; ה' לא בקש מהם לומר שאי אפשר לכבוש, הם היו צריכים לשתק ולהבין שה' עשה מעבר למה שהם רואים ומאתו יתברך לא יבצר מאומה.

נמצאנו למדים שענוה ועין טובה עולים בקנה אחד; חרס נכתב בדברי חז"ל גם באות ס' וגם באות ש', אדם שהוא שפל בכלי 'חרס' שעשוי מאדמה - הוא גם שקט והולך 'חרש' - הוא חי את החיים שלו ושמח בחלקו הטוב, והוא מפרגן שגם לאחרים יהיה כל טוב. מאידך, אדם שכל הזמן חי את מה שיש לאחרים, מענין אותו כל הזמן מה השני עשה, כמה הוא מרויח

בחדש, באיזה בית הוא גר ואיזה ילדים מצלחים יש לו; איך השני יודע ללמוד טוב, איזה כשרונות יש לו - אזי הוא לא חי את עצמו את ההצלחות הגדולות שיש לו - כי הוא שקוע באחרים ועינו צרה בהצלחותיהם.

וזה גם היסוד של שמירת עינים, ה' מצוה אתנו בעשרת הדברות: "לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך... וכל אשר לרעך", מרב אהבת ה' אלינו הוא אומר לנו: אל תתענין מה יש לאחרים ואל תחפש שיהיה לך את מה שיש לשני כי הבאתי לך את מה שהכי טוב עבורך, דוקא הילדים השובבים שלך הם ההצלחה שלך, תעבד עם עצמך איך לרומם אותם, להשאיר רגוע ושלו אתם, ואם תצליח למרות כל הקשי שבדבר - אתה תרוה מהם רב נחת.

וזה בכל תחום בחיים, אדם שכל דבר מסקרן אותו הוא מחפש תמיד להשלים את תאוות לבו ותמיד הוא ירגיש שהוא בחסר, כי אצל אחרים הכל נראה ירק ונוצץ יותר. ובכדי להנצל מכך ראוי לומר בפה מלא: 'אני שמח שיש לשני טוב, אני מבקש מה' שיתן לו עוד ועוד טוב, וכן שאני אראה את כל הטוב המרבה שה' נתן לי'.

החכמה לעבר את העולם הזה בשקט, לא לחפש לחנך את כלם, לא להשתלט בכל דבר ולא להתענין במה שקורה אצל אחרים. משה רבנו לא רצה להנהיג, הוא היה רעה צאן הוא עסק בעבודת ה' בשדה. וכך גם דוד מלכנו, כמו שנאמר "מאחר עלות הביאו" - ה' מחפש דוקא את האנשים הצנועים שחיים את הקב"ה ואת כל הטוב שיש להם.

המורם מכל האמור: פרשת קרח הנה למוד עבור כל אחד ואחד מאתנו, לא להיות בקרח, לא לחפש ולשאל למה הוא קבל את הנשיאות ואני לא, למה לו יש ולי אין; אלא אדרבא, לפקח עינים ולראות כמה טוב יש לנו: ב"ה אנו בריאים, אנו יכולים לחשב ולדבר מהקב"ה, אנו זוכים לעסק בתורה הקדושה ולקיים מצוות, יש לנו היכן לגור יש לנו משפחה וחברים טובים, אנו זוכים להסתופף בצלם של רבותנו הקדושים ולקבל מהם דעת ה' ועין טובה.

וכאשר אדם שמח עם עצמו הוא לא מחפש מה צריך לתקן אצל אחרים, כמאמר המשנה (נעים א) שבחגים ואצל חתן לא רואים את הנגעים - בזמן של שמחה אדם לא רואה חסרונות - אדם ששמח וטוב לו הקשיים שסביבו מתגמדים לעמת הטוב המרבה שהוא מרגיש שה' מרעיף עליו, וגם אם הילדים נוהגים שלא כראוי הוא לא שובר את הכלים, הוא מחנך אותם בחכמה ושליו ולא בכעס כי הוא מבין שכל ילד הוא עולם מלא, ולא מחריבים עולם [שאין ערך לטוב שבו] בגלל דבר קטן, אלא אדרבא, בונים אותו בתבונה עם הרבה סבלנות, וזה שיך גם כלפי האשה וגם אצל החברים.

אדם שרואה את הנגון המיוחד שבו והוא מרגיש ספוק עצמי - הוא גם יראה את הנגון המיוחד שאצל אחרים, והוא ירומם אותם הלאה ויפתח את הטוב עוד ועוד - וכאשר הילדים והאשה רואים את האפי הטוב של האבא זה חודר להם והם דבקים בדרכיו הטובות.

פנינים ומרגליות

לכלל ישראל טענות על משה ואהרן - היות שלאדם קשה להתחזק בדרך של יראה וענוה, ולפיכך צוה ה' את משה שיקח מטה מכל שבט.

המטה מסמל בדרך כלל לענשים, אולם כאן המטה שמש בדרך חיובית, שמטה אהרן הוציא שקדים. וזה היה למוד לכלל ישראל, שדרך הצדיקים משפיע להם כל טוב, הן ברוחניות - שעל ידי גדולי ישראל אנו יודעים מה רצון ה' מאתנו - והן בגשמיות, כמאמר חז"ל: "כל העולם כלו נזון בשביל חנינא בני", וכאשר ראו כלם את יד ה' וגדלת הצדיקים בדרך של חסד על ידי מטה אהרן, הם האמינו בה' ובמשה עבדו.

יש כאן יסוד עצום: שעקר החנוך הנו בדרכי נעם, הן אמת שלפעמים צריך להעניש ולהכות, אך אסור שזה יהפך לדרך חנוך. וגם כשצריך לעשות זאת, לא להוציא את הכעס על הילד ולא להכות חזק, ובדאי שלא להקפיד זמן רב, אלא תכף לשמאל דוחה - ימין מקרבת.

קרח טעה לחשב שהוא צריך לעשות הכל, ולא השכיל שדוקא מה שהוא נתן לאחרים לעשות - זו השלמות - ולפיכך אין כל אחד ואחד מישראל יכול לקים את כל מצוות התורה, לכהנים יש מצוות שאין לישראלים וכן להפך, וכן ישנם מצוות וברכות שונות שאנו יוצאים ידי חובה מאחרים, היות ששלמות עבודת ה' הנה כאשר אנו משכילים לקבל דין מן דין. וכענין "כל ישראל ערבים" - שכיון שכלנו מערבים ואחודים בדעה אחת לעשות את רצון אבינו שבשמים - זה לא משנה מי בדיוק עשה את המעשה, וכענין שאמרו חז"ל "כהנים אכלים ובעלים מתכפרים".

אנו רואים בפרשה, שלמרות שכלל ישראל ראו בחוש שה' בחר במשה ואהרן על ידי שקרח ועדתו נפלו באדמה וכן שיצאה אש ושרפה את מאתים וחמשים מקטירי הקטרת - עדין היה

מעשה ולקחו

מלים שיכולות להחריב עולמות

התנהל על מי מנוחות, חוץ מ... עד שהקב"ה זמן לי מקרה מזעזע ששנה את אורחות חיי.

היה זה באחד מימי ששי של חדש שבט, באותה שבת היתה לנו במשפחה המרחבת שבת חתן של שבע ברכות, ואני הייתי אחראי על הקניות, כמוכן שאות רב הקניות ערכתי באמצע השבוע, אבל דברים שהיו צריכים קרור ודברים כבדים השארתי ליום ששי בכדי שאוכל לקחת אותם ישר לאולם, כאשר נקבל את המפתח. באותו יום ששי ירד גשם עז, הצטערתי קצת שהשארתי חלק מהקניות ליום ששי, אולם ברה אחרת כבר לא היתה בידי, יצאתי עם רשימה ארוכה של קניות במקומות שונים, והתחלתי בסבב הקניות.

בשסימתי את הקניות וסדרתי את הדברים באולם יחד עם ילדי שבאו לעזר, שמתי לב ששכחתי לקנות פצוחים, השענה היתה כבר שתים בצ'הרים ואני קויתי שהחנות עוד פתוחה, בני בן השמונה התחנן אלי שאצטרף אתו לנסיעה, לא היה לי כ"כ חשק, אך בסוף הסכמתי, כשהגעתי לחנות מרב לחץ לא טרחתי לחפש חניה השארתי את האוטו על הכביש ונכנסתי לחנות תוך כדי שאני אומר לבני שימתין לי כמה דקות ברכב עד שאשוב.

סימתי את הקניות ויצאתי עם כל השקיות לרכב, נסיתי לפתח את הדלת אלא שאז נכונה לי הפתעה לא נעימה כלל, כל דלתות הרכב היו נעולות כשהמפתח בפנים, בצד עמד בני שיצא מהאוטו, הבנתי שהוא נעל את הדלתות, הייתי בלחץ עצום, ירד עלי גשם, הרכב תקוע באמצע הכביש והכל בגלל השוכבות של בני, לא שלטתי ברוחי והתחלתי לצעק עליו בקולי קולות, הטחתי

משה רבנו אמר לקרח ועדתו "בקר וידע ה' את אשר לו" ומוזבא במדרש לקח טוב שמשה נתן להם זמן לחזור בתשובה, היות שבאותו זמן הם היו עסוקים באכילה ושתיה, יש כאן יסוד עצום: לפעמים אדם נמצא במצב שהוא לא שולט בעצמו, או בגלל שהוא בזמן של גאווה או בזמן של כעס ומתוך כך הוא מזלזל או מחליש דעת של אחרים, וכמו שאמרו חז"ל 'אל תרצה את חברך בשעת כעס', ובכדי להנצל מכך צריך לעבוד עם עצמנו בזמן של שלוה ורגע, וכך לא לבוא למצב של אבוד עשתונות והתפרצות על אחרים שאזי אפשר לעשות טעויות שקשה להחזיר אותם.

ונביא כאן ספור נפלא בענין זה, וכך ספר בעל המעשה:

מאז שאני זוכר את עצמי אני אדם טוב ושמת, אולם כל זה כשהכל הולך כשורה, אבל כאשר מישוה עשה נגד רצוני או כל דבר אחר שהקניס אותי הייתי שובר את הכלים, פשוט לא יכולתי לשלט בעצמי ובמלים החדות שיצאו מפי, רציתי להגמל ממדה רעה זו אולם הייתי שקוע בדברים שביום יום, ומרב מרוצת הזמן לא טפלתי בכעס החמור שהיה לי בכלל ובמלים שפרצו מפי בזמן כעס בפרט, לפני שהתחנתי הסתדרתי מצין עם החברים, חוץ מכמה בודדים, אולם אחרי ההתנה היה קשה מאוד לבני ביתי עם הכעסים שלי.

כבר אמרו חז"ל שאין אדם רואה נגעי עצמו, התעלמתי מכך, ומול עיני עמדו רק הדברים הטובים שאני עשה, באמת עשיתי טוב ואני משקיע המון בעבודת ה' ובתוך הבית.

כך חלפו להם השנים, נולדו לנו ילדים והכל

בו מלים קשות כדורבנות, שכל הרחוב שמע אותי ואנשים התחילו להתקבץ סביבי.

הבן שלי עמד לו מכוץ כשפניו אדומות והוא רק מחפש שהאדמה תבלע אותו כבר, בעל החנות שהיה שכן שלי יצא גם הוא לראות על מה הצעקות וכאשר הבין מה קרה הוא אמר לי איך אתה מדבר ככה לבן שלך, הייתי כל כך כבעס ובמקום לשתק אמרתי: אבל הוא תקע אותי בכזה לחץ ובכזה מצב, מה אני אעשה עכשיו? חבר אחר מבית הכנסת שראה גם הוא את המצב המביך קרא לבני שעמד כמאבן וחזק אותו, עוד שכן הזמין מישהו שמבין ברכבים אבל כלם היו מזועזעים מהמלים שאמרתי.

אחרי שהתעשתי נזכרתי שיש לי עוד מפתח בבית ושכן טוב נסע להביא לי את המפתח, כשבאתי להכנס לרכב בעל החנות שהיה ירא שמים וקובע עתים לתורה קרא לי לחנות ואמר לי, 'דע לך שבשששמעתי את הצעקות שלך והמלים שהוצאת מפיו הייתי ממש בהלם, לא היה לי חשק למכר, מהרתי לסגר את החנות וישבתי ובכיתי, כל כך רחמתי על הבן שלך ולא פחות מכך עליך, היה לך נסיון משמים ואתה לא עמדת בו, כל מה שאתה טורח לקנות לכבוד שבת ולכבוד האורחים לא שווה אם אתה פוגע בנפש בנה, אתה צריך לגשת אליו בבית ולומר לו 'טעיתי! אני מבקש ממך סליחה, לא הייתי צריך

לצעק עליך כך.

כל אחד עשה טעויות והטעות שאתה עשית גדולה מהטעות שלו שהוא בסך הכל ילד, הוא עוד יגדל ותראה ממנו נכדים ונינים לרב, יהיה לך רב נחת ממנו ועל מה אתה עשה עסק? למה אתה הורס את הנפש שלו בידים? אתה מכרח לטפל בבעס שלך ולזכר שאסור לומר מלים רעות לשום אדם, יהיה מי שיהיה.

האמת שהייתי בכזו שפלות באותם רגעים, חשבתי על כל האנשים מהשכונה שראו אותי בקלקלתי, והדברים שיצאו מלבו הטוב חדרו ללבי, גמרתי אמר בדעתי לשנות את אורחותי בהקדם, וכיום, כחצי שנה אחרי אותו מעשה עבדתי ואני עובד עם עצמי ביסודיות בכדי להשתפר, אמנם אני עוד לא משלם, אבל אני מרגיש שנהייתי אדם חדש שנעים להם לשהות במחצתו בהרגשה טובה ולא בהרגשה של פחד, וב"ה חיי נהיו שלווים ורגועים יותר.

אני מעלה את הדברים על גבי הגליון בכדי ללמד שזו לא בוישה לערף עבודה יסודית בתקון המדות ואדרבה אנו כאן בעולם הזה בשביל לתת ולעשות חסד ולהזהר בכל משמר לא לפגע לא לצער ולא להחליש דעת של אף אחד - גם מי שהוא תחתנו וגם מי שמטל עלינו לחנכו, לעשות זאת בדרכי נעם, להאיר במקום להעיר ומנסינו הקצר זה משפיע ומועיל הרבה יותר.

שרוליק ויענקי לומדים מהפרשה

"ילדים יקרים מחר תהיה לנו את הזכות הגדולה לנסע לביתו של גדול הדור, נזכה בעזרת ה' לחזות בזיו פניו הקדושות ולהתברך ממנו, אבל ילדים כעת עליכם להתבונן למסע הקדש, תנצלו את היום ללמוד תורה ולקיים מצוות בכדי שנהיה מוכנים בקדשה עלאית להכנס לרב". שרוליק ויענקי שמחו מאוד ועלו והתעלו לקראת הנסיעה הגדולה.

למחרת בבקר נכנס אבא הבייתה ואמר: "ילדים הבה נודרו שנוא בזמן לבית של גדול הדור". אמא ארזה להם מעט מיני תרגימה ואמרה: "איזו זכות שאתם זוכים לנסע לצדיק, תקשיבו לכל מלה שיוצאת מפיו הקדוש ותלמדו מדרךיו הנהגת חיים כרצון ה' ". אחרי נסיעה ארכה הגיעו אבא ושרוליק ויענקי לביתו של הרב, הם המתינו בתור יחד עם עוד יהודים רבים שבאו לקבל עצה וברכה, כשהגיע תורם הם נכנסו בדחילו ורחימו אל הקדש פנימה, הרבי שמח לראות את הילדים הטוהרים ושאל את אבא: "היכן הם לומדים?" בתלמוד תורה 'אהבת ה', והם עולים ומתעלים - השיב אבא.

הרבי חיד ואמר: "ילדים צדיקים השבוע בפרשת קרח התורה מלמדת אותנו יסודות עצומים, לקרח היה הכל, הוא היה עשיר גדול, והיתה לו את הזכות להיות מנושאי ארן הברית, אבל הוא לא שמח בחלקו, הוא חפש כל הזמן עוד גדלה ועוד גדלה, הוא הסתכל על השושלת שלו, על שמואל הנביא שיצא מזרעו, במקום לחשב על עצמו ועל כל הטוב שה' נתן לו בגשמיות וברוחניות.

יודעים אתם למה? - שאל הרבה תוך כדי שהוא מביט בעיניהם של שרוליק ויענקי, והמשיך ואמר - בגלל שקרח לא העריך את הדברים שנראים קטנים, הוא צחק על מצות ציצית ועל מצות מזוזה, הוא לבש טלית שכלה תכלת ושאל על בית שכלו ספרים שיפטר מציצית ומזוזה, כי הוא לא האמין שהמזוזה הקטנה וחוטא הציצית הדקים יכולים להביא אותנו לאהבת ה' ועבודתו, כאשר נתבונן מעט בך, ולכן הוא גם לא העריך את עבודת ה' שלו ורצה רק דברים גדולים, אולם משה רבנו מלמד אותנו שדוקא כאשר מעריכים את הדברים הקטנים זוכים להגיע לדרגות גבוהות, כי מי שמעריך כל מצוה שהוא זוכה לעשות גם אם זה נראה לו קטן הוא שמח מאוד.

ילדים יקרים יש כאן נקדה יסודית שאנו לומדים, שרוליק ויענקי חידו את אזניהם לשמע כל מלה שיוצאת מפי הצדיק שהמשיך ואמר: קרח היה מלא קנאה בגלל שהוא לא האמין שהכל מאת ה', ובגלל זה הוא לא הכיר טובה למשה רבנו שהוציא את כלם ממצרים, והוא גם לא הכיר טובה לה' שמנשים אותו ונתן לו בריאות, ולכן הוא לא הבין את עומק עבודת הקטרת

שֶׁנֶעֱשְׂתָה עַל יְדֵי אֶהֱרֹן, שֶׁבְּאֲשֶׁר הָיוּ מְרִיחִים אֶתָּה הָיוּ מוֹדִים לָהּ עַל הַנְּשִׁימוֹת הַמְּתוּקוֹת שֶׁמִּנְשִׂים אֶתְנוּ תָּמִיד.

וְכַאֲשֶׁר אָדָם לֹא חֵי בְּאִמּוּנָה וּבִהֲכָרַת הַטּוֹב לָהּ שֶׁמִּנְשִׂים אוֹתוֹ וְעוֹשֶׂה הַכֹּל לְטוֹב לוֹ, אָז הוּא רֹאֶה הַכֹּל רַע וְהוּא חֹשֵׁב שֶׁגַּם הָאֲנָשִׁים שֶׁסָּבִיבוּ עוֹשִׂים לוֹ רַע, וְאֶפְלוּ הוּא חֹשֵׁב שֶׁהָרֶב שָׁלוּ עוֹשֶׂה לוֹ רַע, וְעַלֵּינוּ לְלַמֵּד מִכֶּךָ לְזָכוֹר שֶׁה' עוֹשֶׂה הַכֹּל לְטוֹבָה וּלְפָקֶחַ עֵינַיִם וְלִרְאוֹת אֶת כָּל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, וְכֵן כָּל הַטּוֹב שֶׁאֲנִי מְקַבְּלִים מִרְבוּתֵינוּ, מִהוֹרֵינוּ, מִחֲבָרֵינוּ וְעוֹד, וְלִשְׁמַח מְאֹד.

הָרֶבָּה בְּרַךְ אֶת אָבִא וְאֶת שְׂרוּלִיק וַיַּעֲנוּקִי וְהֵם יָצְאוּ מִחֲדָרוֹ שֶׁל הָרֶב.

"יְלָדִים יְקָרִים כָּל הַנְּסִיעָה הֵיחָה שָׁוֶה לִהְיוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק וְלִשְׁמַח אֶת דְּבָרָיו". "אָבִא - אָמַר שְׂרוּלִיק - תָּמִיד הָיָה קָשָׁה לִי שֶׁלִּמְשַׁפַּחַת לוֹי מִהַבְּנֵן מִמּוֹל יֵשׁ רֶכֶב גָּדוֹל, וְאָבִא שָׁלָהֶם לִוְקַח אֶת כָּל הַמְּשַׁפָּחָה שָׁלָהֶם לְטִיּוּלִים בְּקִלּוֹת בְּלִי לְהַטְלִיל בְּדַרְכֵּי, וְאֲנִי צָרִיכִים לְהַטְלִיל בְּאוֹטוֹבּוֹסִים וְרֶכְבוֹת, וְכַעַת אַחֲרֵי שֶׁשִּׁמְעֵתִי אֶת דְּבָרֵי הָרֶב אֲנִי מִבִּין שֶׁעַלֵּינוּ לִשְׁמַח מְאֹד בְּחֻלְקֵנוּ הַטּוֹב, שֶׁה' נָתַן לָנוּ בְּדִיוֹק אֶת מָה שֶׁאֲנִי צָרִיכִים, וְלֹא לִהְיוֹת בְּקֶרֶחַ שֶׁקָּנָא בְּאַחֲרִים, כִּי הַקִּנְאָה מְבִיאָה עֲצָבוֹת וּמַחְלָקֶת וְעוֹד דְּבָרִים רָעִים". נִכּוֹן מְאֹד שְׂרוּלִיק.

"אָבִא - אָמַר יַעֲנוּקִי - וְאֲנִי לְמַדְתִּי מִהָרֶב לְהַעֲרִיךְ כָּל מִצְוָה וְכָל מַעֲשֶׂה טוֹב שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה, גַּם אִם זֶה נִרְאֶה פְּשׁוּט ה' שִׁמַּח בְּכֶךָ מְאֹד מְאֹד, וְכֶךָ גַּם אֲנִי יִהְיֶה שִׁמַּח וְלֹא יִחַפֵּשׂ דְּבָרִים שֶׁאֲנִי אַחֲרִים עוֹשִׂים".

